

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням ВЧЕНОЇ РАДИ

Харківської державної академії

дизайну і мистецтв

«14» березня 2025 р., протокол № 8

Голова вченої ради,

ректор Олександр СОБОЛЄВ

КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ТА МЕДІАВИРОБНИЦТВО» ХДАДМ

Освітньо-наукова програма «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спрямована на підготовку доктора філософії з мистецтвознавства, здатного здійснювати самостійне наукове дослідження актуальних проблем аудіовізуального мистецтва, формувати нові знання та застосовувати результати досліджень у науковій, освітній, прикладній, соціальній і комунікативній сферах.

Концептуальною основою ОНП є поєднання *фундаментальної мистецтвознавчої підготовки, сучасної методології наукового дослідження та осмислення аудіовізуального мистецтва як динамічної сфери художньої культури*. Програма орієнтована на системне розуміння генези, історичного розвитку та сучасного стану аудіовізуального мистецтва, його видів і жанрів, стилів і напрямів, технологічно-виробничих процесів, продюсування, режисури, сценарної та операторської майстерності, фотографії, а також ролі комп'ютерних технологій у створенні та функціонуванні аудіовізуального продукту.

Важливою складовою концепції є розгляд аудіовізуального мистецтва *в системі художньої культури та у взаємозв'язку з іншими видами мистецтва* — театром, музикою, літературою та сучасними художніми практиками. Такий підхід забезпечує формування у здобувача цілісного культурного та мистецтвознавчого бачення аудіовізуального процесу, дає можливість аналізувати національні інтерпретації художніх стилів і напрямів, простежувати закономірності історичного розвитку та визначати актуальні проблеми сучасного аудіовізуального мистецтва.

Особливістю ОНП є орієнтація на *розширення традиційної джерельної бази мистецтвознавчого дослідження та пошук нових методів наукового*

аналізу. Програма передбачає формування здатності виявляти наукові проблеми, визначати об'єкт і предмет дослідження, формувати методологічну основу, здійснювати критичний аналіз наукової літератури та джерел, інтерпретувати мистецький процес, переосмислювати його та актуалізувати результати відповідно до сучасного наукового дискурсу.

Концепція ОНП передбачає формування дослідника, який не лише володіє системою знань з історії та теорії аудіовізуального мистецтва, але і *спроможний продукувати нові наукові знання*, здійснювати наукове прогнозування та визначати перспективні вектори розвитку мистецтвознавчої науки у сфері аудіовізуального мистецтва. Саме тому дослідницька складова є наскрізною і реалізується протягом усього періоду підготовки аспіранта — від визначення теми та формування джерельної бази до апробації результатів, наукових публікацій, підготовки дисертації та її публічного захисту.

Важливим принципом програми є єдність освітньої, науково-дослідницької та науково-педагогічної підготовки. Освітня складова забезпечується дисциплінами загальнонаукового, філософського, методологічного, спеціального та педагогічного спрямування. До обов'язкових компонентів належать «Теорія і практика редагування наукового тексту», «Управління науковими проєктами», «Філософія мистецтва», «Методологія наукових досліджень в сфері мистецтвознавства», «Іноземна мова в науковій діяльності», «Сучасні проблеми аудіовізуального мистецтва», «Сучасна історіографія проблем АВМ», «Теорія і методика мистецької освіти» та «Педагогічний практикум».

Вибіркова частина ОНП забезпечує можливість індивідуалізації освітньої та дослідницької траєкторії здобувача через вивчення сучасного культурного процесу, культурологічного моделювання, культури наукової мови, історії педагогіки, організації наукової діяльності, проєктно-грантової діяльності, методології проблем аудіовізуального мистецтва, практики візуальних комунікацій, теорії та історії сучасного мистецтва.

Концепція програми ґрунтується на формуванні *системного та узагальнюючого бачення сучасних наукових досліджень у сфері аудіовізуального мистецтва.* Здобувач має отримати не лише спеціальні мистецтвознавчі знання, але і здатність застосовувати філософські, культурологічні, методологічні та міжкультурні підходи до аналізу мистецьких явищ, презентувати результати українською та іноземною мовами, брати участь у науковій комунікації, керувати науковими проєктами та формувати пропозиції щодо міжнародного наукового співробітництва.

Окремий концептуальний акцент становить *міжкультурна та комунікативна спрямованість підготовки.* ОНП передбачає здатність здобувача працювати у міжкультурному просторі, моделювати навчальний процес з урахуванням специфіки різних аудиторій, організовувати педагогічну взаємодію та представляти результати власного дослідження в міжнародному науковому

середовищі. Це відповідає орієнтації програми на розвиток наукової комунікації та міжнародної взаємодії.

Дослідницька траєкторія аспіранта вибудовується послідовно протягом чотирьох років: від подання та затвердження теми дисертації, збору й аналізу матеріалу, визначення методології та структури дослідження — до підготовки розділів дисертації, публікації результатів у фахових виданнях, апробації на конференціях, завершення дослідження, його експертизи та публічного захисту. При цьому структура науково-дослідницької роботи може коригуватися відповідно до індивідуальної траєкторії підготовки аспіранта та за погодженням із науковим керівником.

Концепція ОНП передбачає формування нової генерації дослідників аудіовізуального мистецтва, здатних поєднувати фундаментальне мистецтвознавче знання з сучасними методами аналізу, критичним осмисленням художнього процесу та здатністю до наукової інновації. Випускник програми має бути підготовлений до науково-дослідницької, науково-педагогічної та організаційно-управлінської діяльності у сфері вищої освіти і науки, а також до подальшого наукового розвитку, зокрема підготовки докторської дисертації.

Таким чином, *концептуальна модель ОНП «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво»* може бути визначена як модель підготовки доктора філософії, в якій взаємопов'язані:

фундаментальне мистецтвознавче знання → сучасна методологія → дослідницька практика → наукова комунікація → науково-педагогічна діяльність → створення та поширення нового знання про аудіовізуальне мистецтво.

Головним результатом реалізації концепції є формування самостійного дослідника, здатного виявляти та розв'язувати комплексні проблеми у сфері аудіовізуального мистецтва, переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання, здійснювати їх наукову апробацію та представляти результати професійному та міжнародному науковому середовищу. Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації, що є завершальним етапом реалізації освітньо-наукової концепції програми.